

פרשת שלח לך

מה בפרשה: סיכום מתומצת של פרשת השבוע

- המרגלים • הוצאת דבה • החטא ועונשו • המצוות בדרך לארץ • המקושש • וגם: מצוות ציצית • על כל אלו ועוד בפרשתנו המוגשת בלשון קלה וברורה

משהתקרבו בני-ישראל לארץ המובטחת, כדי מהלך של יום אחד בלבד, התקרבה גם שעת תחילת המלחמה עם יושבי הארץ. פחד הקרב עם העמים החזקים אחז בכל שכבות העם. רבים התאספו סביב משה ודרשו לשלוח מרגלים, כדי לסייר בארץ ולבדוק את אופי תושביה וכוחם. משה אומנם ידע שמסע המרגלים מיותר וסמך על הבטחת הקב"ה, אך מאידך חשש להכניס את העם בעל כורחם לארץ. לכן החליט לשאול את דעתו של הקב"ה. תשובת ה' הותירה את ההחלטה ביד משה: "שלח לך" - לדעתך.

משימת ריגול

משה הסכים לדרישות העם וזה בחר שנים-עשר אנשים, מראשי העם, שהיו מקובלים על כולם. לפני צאתם הטווה משה בפני המרגלים את מסלול הליכתם ופירט בפניהם את מטרות משימתם. יהיה עליהם לבדוק את סוג האנשים היושבים בארץ "החזק הוא הרפה, המעט הוא אם רב", האם מרוכזים הם בערי מבצר בעלות חומה, או שמא בערי שדה ומה סוג הארץ עצמה - "השמינה היא אם רזה".

ארבעים יום סיירו המרגלים בארץ כנען, לאורכה ולרוחבה. הם פגשו ביושביה ופחד תקף אותם למראה ילידי הענק שישבו בחברון. בדרכם חזרה לקחו מפירותיה המובחרים והגדולים של הארץ: את אשכול הענבים שהביאו איתם נשאו שמונה אנשים!

הוצאת דיבה

בהגיעם למחנה ישראל מסרו המרגלים דיווח מסכם על מסע הריגול שערכו. תחילה דיברו בשבח הארץ ואף הציגו דוגמאות שהביאו מפריה. יחד עם זאת הזכירו כי תושבי הארץ הם אנשים חזקים הגרים בערים הבצורות ויש בניהם גם ענקים. לפתע, באמצע דבריהם, קם כלב בן יפונה, בעלה של מרים אחות משה, והשקיט את כולם. הוא לא יכול היה לסבול את האיומים וההפחדות וצעק לעבר כולם: "עלה נעלה וירשנו אותה (את הארץ)!" דבריו התסיסו את המרגלים שתיארו את הארץ כאוכלת את יושביה, שעסוקים כל הזמן בקבורת המתים. "לא נוכל לעלות אל העם, כי חזק הוא ממנו", סיכמו הללו את מסקנות שליחותם.

החטא וענשו

העם כולו, מפשוטיו ועד לשופטיו, נשא את קולו בבכי. שוב התאספו כולם סביב משה ואהרון והתלוננו: "למה ה' מביא אותנו אל הארץ הזאת? לנפול בחרב נשינו וטפינו יהיו לבז? (אם-כך): הלא טוב לנו שוב מצריימה!" ה' גוער על עמו: "עד מתי ינאצוני (ירגיזוני) העם הזה? בכוונתו להכות בעם ולבנות עם חדש ממשה רבנו. משה מפיל את תחינתו לפני ה', שלא יגרום לחילול שמו הגדול בעיני העמים, לבל יאמרו שאין ביכולת ה' להביא את עמו לארץ ולכן המיתם במדבר. "סלח נא לעם הזה כגודל חסדך" - מבקש משה.

ה' נענה לתפילתו של משה וסולח לעוון העם אך נשבע כי כל אנשי אותו דור המדבר, מגיל עשרים ומעלה, ימותו במדבר ולא יזכו להכנס ולראות את הארץ. כנגד ארבעים הימים שהמרגלים סיירו בארץ גזר הקב"ה על עם ישראל כולו ארבעים שנות נדודים במדבר, בטרם יכנסו לארץ. כצעד ראשון למימוש הגזירה מתים

פרשת שלח לך

ביום אחד כל עשרת המרגלים שהוציאו דיבה רעה על הארץ. העם שרוי באבל כבד ונמצאים כאלה שמגיעים עד כדי מעשה יאוש ; כמו אותם "מעפילים" שהחליטו לעלות - על אף גזירת הנדודים במדבר - לארץ-ישראל. משה צועק אחריהם: "אל תעלו, כי אין ה' בקרבכם", אלה לא שומעים בקולו ועמלק, שיושב בהר, מכה בהם.

מצוות בדרך לארץ

את הבטחתו לתת את ארץ כנען לנחלת עולם אין הקב"ה מפר וכאות לכך הוא מוסר ביד משה דינים שונים הקשורים בכניסה לארץ. בתחילה מפרט ה' את דיני המנחות, העשויות מסולת ובאות בנוסף לקרבנות, ונסכי היין.

החל מכניסתם לארץ מצווים בני-ישראל להרים תרומה מעיסת הבצק, לפני שיאפו ויאכלו ממנו, ולתיתו לכהן. היות וארץ כנען שורצת בעבודות אלילים מזהיר אותם הקב"ה פן יכשלו בחטא עבודה-זרה, המוזכר בראש עשרת הדיברות ואשר העובר עליו כאילו ביטל את כל התורה כולה. אם בכל זאת יתירו ראשי העם בלי כוונה את האסור, יהיה עליהם להביא קרבנות חטאת ועולה. כך גם דין היחיד שחטא בשוגג. אך אם חטא במזיד (מתכוון): "ונכרתה הנפש היא מקרב עמה".

המקושש

לאחר שנצטוו על השבת שמרו בני-ישראל את השבת הראשונה על כל דיניה ודקדוקיה. אולם, כבר בשבת השניה נמצא אדם שחילל את קדושת השבת כשקושש (טלטל או תלש) עצים על אף שהתרו והזהירו אותו. עונשו נקבע על ידי הקב"ה בסקילה, "ויוציאו אותו כל העדה אל מחוץ למחנה וירגמו אותו באבנים וימות...".

ציצית

כדי להזכיר לכל אחד את חובתו בקיום התורה ומצוותיה נצטוו בני-ישראל במצוות הציצית, ככתוב: "וראיתם אותו זכרתם את כל מצוות ה' ועשיתם אותם". בגד הציצית הוא בעל ארבעה קצוות אשר מכל אחד מהם משתלשלים חוטים בצבע תכלת (במרוצת הדורות נעלם מאיתנו סוד הכנת צבע התכלת ואנו מסתפקים בחוטי ציצית בצבע לבן)

מקור: maale-adumim.com